

6 grudnia 2012

Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej

Mariela Isern, IASB Senior Technical Manager

Poglądy wyrażone w niniejszej prezentacji odzwierciedlają stanowisko jej autora.
Mogą nie być zgodne ze stanowiskiem RMSR lub IFRS Foundation.

Plan prezentacji

- Zasady wyceny wartości godziwej
- Kto, co, gdzie, kiedy i jak
- Ustalanie wartości godziwej aktywów niefinansowych
- Ustalanie wartości godziwej zobowiązań finansowych i niefinansowych
- Techniki wyceny
- Ujawnienia
- Data wejścia w życie
- Dalsze prace: materiały edukacyjne

Zasady wyceny wartości godziwej

Poglądy wyrażone w niniejszej prezentacji odzwierciedlają stanowisko jej autora.
Mogą nie być zgodne ze stanowiskiem RMSR lub IFRS Foundation.

Poprzednia definicja wartości godziwej

4

Definicja wartości godziwej

Wartość godziwa to kwota, za jaką dany składnik majątku mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi nie powiązanymi ze sobą stronami.

Jej słabości

Nie wskazuje, czy jednostka kupuje czy sprzedaje dane aktywwo.

Jest niejasna jeśli chodzi o regulowanie zobowiązań, ponieważ nie wspomina o wierzycielu.

Nie jest jasne, czy chodzi o transakcję rynkową

Nie podaje wyraźnie, kiedy wymiana lub uregulowanie zobowiązań mają miejsce.

„Nowa” definicja wartości godziwej zawarta w MSSF 13

5

Nowa definicja wartości godziwej

... cena, jaką można uzyskać ze sprzedaży aktywa lub zapłacić za transfer zobowiązania w regularnej transakcji pomiędzy uczestnikami rynku w dniu wyceny.

Jej zalety w porównaniu z poprzednią

Precyzuje, że chodzi o sprzedaż aktywa.

Odnosi się do transferu zobowiązania.

Nie chodzi o sprzedaż wymuszoną ani awaryjną.

Jest jasne, że chodzi o transakcję rynkową.

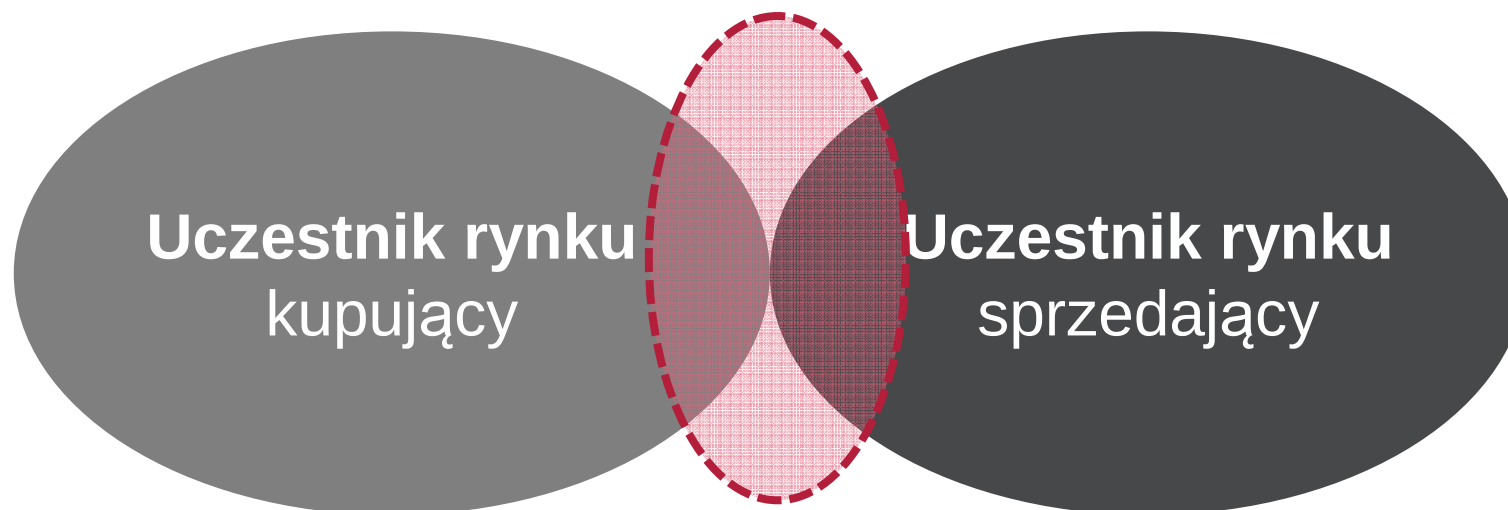
Określa jasno, kiedy sprzedaż lub transfer ma miejsce.

Kto, co, gdzie, kiedy i jak

Poglądy wyrażone w niniejszej prezentacji odzwierciedlają stanowisko jej autora.
Mogą nie być zgodne ze stanowiskiem RMSR lub IFRS Foundation.

Hipotetyczna cena transakcyjna

Rynek główny (lub rynek najbardziej korzystny)

**Wartość
godziwa**

aktywa
zobowiązania

**W dniu
wyceny**

Co jest wyceniane?

- Jednostka obrachunkowa
 - MSR 41: Składnik **Aktywów biologicznych** będzie wyceniany ... według wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia...
- Charakterystyka
 - Jakie cechy uczestnik rynku-kupujący będzie brać pod uwagę?
 - wiek i pozostałą przydatność gospodarczą?
 - stan
 - lokalizację
 - ograniczenia w zakresie użytkowania lub sprzedaży
 - warunki umowne

Gdzie odbywa się transakcja?

Wartość godziwa to cena na ...	
Rynku głównym	lub też, w braku rynku głównego, na rynku najbardziej korzystnym
Rynek o największej liczbie transakcji i najwyższym poziomie aktywności w odniesieniu do tego samego typu wycenianych aktywów lub zobowiązań	Rynek, na którym przedsiębiorstwo mogłoby uzyskać ze sprzedaży danego składnika aktywów najlepszą cenę lub przenieść zobowiązanie po najniższym koszcie

- W większości przypadków ceny na obu rynkach będą takie same
 - możliwości arbitrażu zostaną wyeliminowane przez konkurencję
- Jednostka musi mieć dostęp do rynku głównego (lub najbardziej korzystnego)

Kto uczestniczyłby w transakcji?

- Uczestnicy rynku to kupujący i sprzedający na głównym (lub najbardziej korzystnym) rynku, którzy są:

Niezależni	Dobrze poinformowani
Mają zdolność do zawierania transakcji	Zainteresowani zawarciem transakcji

- Uczestnicy rynku działają w swoim najlepszym interesie ekonomicznym
 - Maksymalizują wartość aktywa
 - Minimalizują wartość zobowiązania

Jak ustalić wycenę w oparciu o kryteria rynkowe?

11

Czy na aktywnym rynku notowane są identyczne aktywa lub zobowiązania a ich ceny są znane?

Tak ↓

Notowana cena stosowana jest do ustalenia wartości godziwej (poziom 1)

Wartość musi być zastosowana bez korekt

↓ Nie

Replikacja ceny rynkowej poprzez zastosowanie techniki wyceny* (z zastosowaniem obserwowalnych⁺ i nieobserwowalnych danych: poziom 2 i 3)

Bez wykorzystania znaczących danych nieobserwowalnych[‡] (poziomu 3) =

Wycena poziomu 2

Zastosowanie znaczących danych nieobserwowalnych[‡] (poziomu 3) =

Wycena poziomu 3

* Techniki wyceny to metoda rynkowa, dochodowa i kosztowa.

+ Maksymalizacja wykorzystania *istotnych* obserwowalnych danych i minimalizacja wykorzystania nieobserwowalnych danych. Dane obserwowalne to między innymi dane rynkowe (ceny i inne publicznie dostępne informacje).

‡ Dane nieobserwowalne to między innymi własne dane jednostki (budżety, prognozy), które wymagają korekt jeśli uczestnicy rynku chcieliby się oprzeć na innych założeniach.

Ustalanie wartości godziwej aktywów niefinansowych

Poglądy wyrażone w niniejszej prezentacji odzwierciedlają stanowisko jej autora.
Mogą nie być zgodne ze stanowiskiem RMSR lub IFRS Foundation.

Najlepsze i w najwyższym stopniu wykorzystanie

13

- Wartość godziwą składnika aktywów niefinansowych określa się na podstawie najlepszego i w najwyższym stopniu wykorzystania tego składnika przez uczestnika rynku.
 - Wykorzystanie aktywa niefinansowego przez uczestników rynku, maksymalizujące wartość aktywa, musi być
 - fizycznie możliwe
 - zgodne z prawem
 - wykonalne w kategoriach finansowych

Najlepsze i w najwyższym stopniu wykorzystanie *(cd.)*

14

- Najlepsze i w najwyższym stopniu wykorzystanie to zazwyczaj (choć nie zawsze) bieżące wykorzystanie składnika aktywów
 - jeśli ze względu na konkurencyjność jednostka rezygnuje z najlepszego i w najwyższym stopniu wykorzystania składnika aktywów, wycena w wartości godziwej nadal musi się odbyć w oparciu o najlepsze i w najwyższym stopniu wykorzystanie danego składnika aktywów przez uczestników rynku (wartość defensywna)
- Zasada ta nie stosuje się do instrumentów lub zobowiązań finansowych

- Aktywa niefinansowe:
 - albo osiąga maksymalną wartość w połączeniu z grupą innych aktywów i zobowiązań
 - czy jego wartość jest pod wpływem tego, jak jest „eksploatowane” wraz z innymi aktywami?
 - na przykład: element wyposażenia zakładu produkcyjnego
 - zakłada się, że uczestnicy rynku posiadają aktywa komplementarne
 - albo osiąga maksymalną wartość jako jednostka samodzielna
 - czy jego wartość jest niezależna od użycia wspólnie z innymi składnikami majątku?
 - na przykład: pojazd lub nieruchomość inwestycyjna
- Zasada ta nie stosuje się do instrumentów lub zobowiązań finansowych

Ustalanie wartości godziwej zobowiązań finansowych i niefinansowych

Poglądy wyrażone w niniejszej prezentacji odzwierciedlają stanowisko jej autora.
Mogą nie być zgodne ze stanowiskiem RMSR lub IFRS Foundation.

Pojęcie transferu

- Wartość godziwą określa się przy założeniu, że nastąpi **transfer** do uczestnika rynku, który weźmie na siebie zobowiązanie. W odniesieniu do transferu zakłada się, że:

Zobowiązanie lub instrument kapitałowy pozostanie
niezrealizowany

Ewentualne ograniczenia transferu już są odzwierciedlone w danych użytych do wyceny; nie jest konieczna dodatkowa korekta

Wartość godziwa zobowiązania uwzględnia
ryzyko niewywiązania się

Czy istnieje na rynku porównywalne aktywo?

18

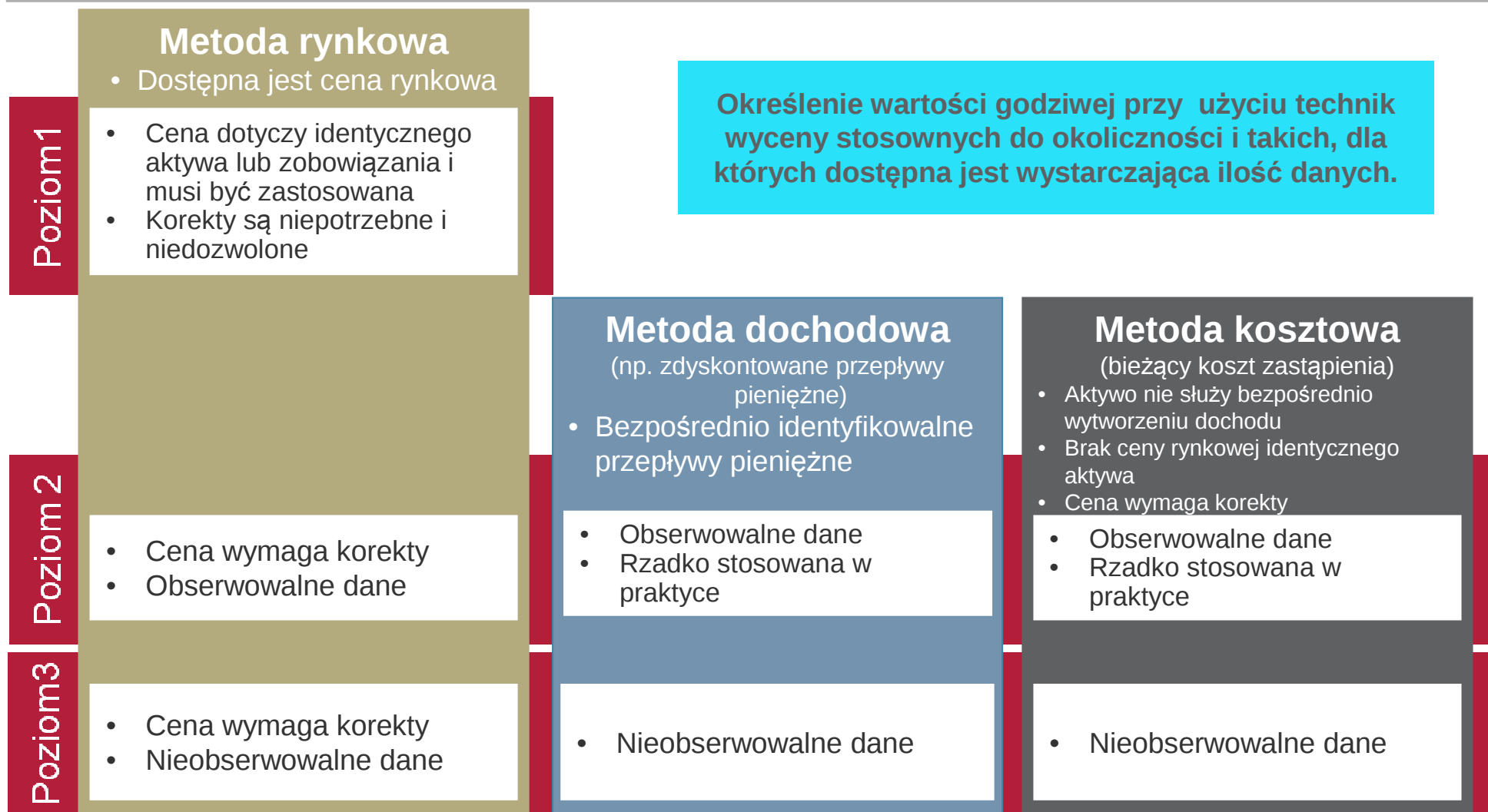
* Z perspektywy uczestnika rynku który ponosi zobowiązanie lub zgłosił roszczenie względem kapitału

Techniki wyceny

Poglądy wyrażone w niniejszej prezentacji odzwierciedlają stanowisko jej autora.
Mogą nie być zgodne ze stanowiskiem RMSR lub IFRS Foundation.

Metody wyceny i hierarchia wartości godziwej

20

Ujawnienia

Poglądy wyrażone w niniejszej prezentacji odzwierciedlają stanowisko jej autora.
Mogą nie być zgodne ze stanowiskiem RMSR lub IFRS Foundation.

- Wartość godziwa na koniec okresu sprawozdawczego
- Poziom hierarchii
- Transfery pomiędzy poziomami
- Zastosowane metody wyceny i dane
- Informacja o tym, czy najlepsze i w najwyższym stopniu wykorzystanie różni się od bieżącego wykorzystania

Przykład 15 - wartość godziwa na koniec okresu sprawozdawczego i poziom hierarchii wartości godziwej dla powtarzających się wycen...

(mln JW)	Wycena wartości godziwej na koniec okresu sprawozdawczego, ustalona przy zastosowaniu				Łączne zyski (straty)
	31/12/X9	Cen identycznych aktywów notowanych na rynkach (poziom 1)	Innych znaczących danych obserwowalnych (poziom 2)	Znaczących danych nieobserwowalnych (poziom 3)	
Opis					
Powtarzające się wyceny wartości godziwej					
Obrót kapitałowymi papierami wartościowymi ^(a) :					
Branża nieruchomości	93	70	23		
Branża naftowo-gazownicza	45	45			
Inne	15	15			
Łączny obrót papierami kapitałowymi	153	130	23		
Inne kapitałowe papiery wartościowe ^(a) :					
Branża usług finansowych	150	150			
Opieka zdrowotna	163	110			
Energetyka	32				
Prywatne fundusze inwestycyjne equity fund ^(b)	25				
Inne	15	15			
Razem inne kapitałowe papiery wartościowe	385	275		110	

Przykład 15 - wartość godziwa na koniec okresu sprawozdawczego i poziom hierarchii wartości godziwej dla powtarzających się wycen...

Nie powtarzające się wyceny wartości godziwej

Aktywa utrzymywane w celu sprzedaży ^(c)	26	26	(15)
Nie powtarzające się wyceny wartości godziwej razem	26	26	(15)

^(a) Na podstawie dokonanej analizy typu, cech charakterystycznych oraz ryzyka związanego z papierami wartościowymi, jednostka sprawozdawcza uznała, że prezentowanie ich w podziale na branże jest zasadne.

^(b) Na podstawie dokonanej analizy typu, cech charakterystycznych oraz ryzyka związanego z inwestycjami, jednostka sprawozdawcza uznała, że prezentowanie ich jako jednej kategorii jest zasadne.

^(c) Zgodnie z MSSF 5, w odniesieniu do aktywów utrzymywanych w celu sprzedaży o wartości księgowej 35 mln JW został dokonany odpis aktualizacyjny do wartości godziwej wynoszącej 26 mln JW, pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży w wysokości 6 mln JW (czyli 20 mln JW), co w wyniku dało stratę w wysokości 15 mln JW, wykazaną w rachunku zysków i strat za okres sprawozdawczy.

(Uwaga: Podobna tabela byłaby sporządzona dla pasywów, chyba, że jednostka sprawozdawcza uznałaby inny format za bardziej odpowiedni.)

Więcej informacji na temat wyceny poziomu 3

25

- Ujawnienie ilościowe danych nieobserwowalnych i zastosowanych założeń
- Opis stosowanego procesu wyceny
- Analiza wrażliwości:
 - Opisowa informacja o wrażliwości na zmiany w danych nieobserwowalnych, w tym na relacje pomiędzy danymi, które mogłyby spotęgować lub złagodzić ich wpływ na wycenę
 - Ilościowa analiza wrażliwości dla instrumentów finansowych

Więcej informacji na temat wyceny poziomu 3 *cd*

26

Przykład 17 – Ilościowe informacje odnośnie zastosowanych istotnych danych nieobserwowalnych

Informacje ilościowe dotyczące wyceny wartości godziwej przy zastosowaniu istotnych danych nieobserwowalnych (poziom 3)				
(mln Jw)				
Opis	Wartość godziwa na dzień 31/12/X9	Metody wyceny	Dane nieobserwowalne	Zakres (średnia ważona)
Inne kapitałowe papiery wartościowe:				
Opieka zdrowotna	53	Zdyskontowane przepływy pieniężne	ważona średnia kosztu kapitału	7% - 16% (12.1%)
			długoterminowa stopa wzrostu przychodów	2% - 5% (4.2%)
			długoterminowa marża operacyjna przed opodatkowaniem	3% - 20% (10.3%)
			dyskonto za niemożność zbycia ^(a)	5% - 20% (17%)
			premia kontrolna ^(a)	10% - 30% (20%)
		Porównywalne firmy	mnożnik EBITDA ^(b)	10 - 13 (11.3)
			mnożnik przychodów ^(b)	1.5 - 2.0 (1.7)
			dyskonto za niemożność zbycia ^(a)	5% - 20% (17%)
			premia kontrolna ^(a)	10% - 30% (20%)
Energetyka	32	Zdyskontowane przepływy pieniężne	ważona średnia kosztu kapitału	8% - 12% (11.1%)
			długoterminowa stopa wzrostu przychodów	3% - 5.5% (4.2%)
			długoterminowa marża operacyjna przed opodatkowaniem	7.5% - 13% (9.2%)
			dyskonto za niemożność zbycia ^(a)	5% - 20% (10%)
			premia kontrolna ^(a)	10% - 20% (12%)
		Porównywalne firmy	mnożnik EBITDA ^(b)	6.5 - 12 (9.5)
			mnożnik przychodów ^(b)	1.0 - 3.0 (2.0)
			dyskonto za niemożność zbycia ^(a)	5% - 20% (10%)
			premia kontrolna ^(a)	10% - 20% (12%)
Prywatne fundusze inwestycyjne typu equity fund	25	Wartość aktywów netto ^(c)	n/d	n/d

Więcej informacji na temat wyceny poziomu 3 *cd*

27

Przykład 18 – Procesy wyceny

Jednostka może ujawnić następujące informacje:

- W odniesieniu do wchodzącej w skład jednostki grupy, decydującej o politykach i procedurach wyceny stosowanych w jednostce:
- opis grupy;
- przed kim grupa odpowiada; oraz
- wewnętrzne procedury sprawozdawcze (np. czy komitety wyceny, zarządzania ryzykiem lub audytu omawiają i oceniają wyceny w wartości godziwej, a jeśli tak, to w jakim trybie);
- częstotliwość i metody kalibracji, testowania wstecznego i innych procedur testowania modeli wyceny;
- proces analizy zmian w wycenie wartości godziwej pomiędzy okresami;
- w jaki sposób ustalono, że informacje pochodzące od stron trzecich, jak np. notowania brokerskie czy serwisy wyceny, zastosowane do określenia wartości godziwej, zostały sporządzone zgodnie z MSSF; oraz
- metody zastosowane do opracowania i uzasadnienia danych nieobserwowalnych zastosowanych do określenia wartości godziwej.

Więcej informacji na temat wyceny poziomu 3 *cd*

28

Przykład 19 – Informacja opisowa dotycząca wrażliwości na zmiany w danych nieobserwowalnych

Aby spełnić wymogi w zakresie ujawnień, jednostka może ujawnić następujące informacje dotyczące jej papierów wartościowych zabezpieczonych hipoteką :

Znaczące dane nieobserwowalne zastosowane w wycenie wartości godziwej papierów wartościowych zabezpieczonych hipoteką posiadanych przez jednostkę to wskaźniki przedpłat, prawdopodobieństwo niewywiązania się i istotność strat w przypadku niewywiązania się. Znaczny wzrost lub spadek każdej z tych danych z osobna spowodowałby znaczny spadek (wzrost) wyceny wartości godziwej. Zazwyczaj zmianie założenia dotyczącego prawdopodobieństwa niewywiązania się towarzyszy podobna jeśli chodzi o kierunek zmiana założenia dotyczącego dotkliwości strat oraz przeciwna zmiana założenia dotyczącego wskaźnika przedpłat.

Data wejścia w życie

Poglądy wyrażone w niniejszej prezentacji odzwierciedlają stanowisko jej autora.
Mogą nie być zgodne ze stanowiskiem RMSR lub IFRS Foundation.

Data wejścia w życie

30

- Standard wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013
- Wcześniejsze przyjęcie jest dopuszczalne
- Zastosowanie prospektywne, bez porównań

Dalsze prace: materiały edukacyjne

Poglądy wyrażone w niniejszej prezentacji odzwierciedlają stanowisko jej autora.
Mogą nie być zgodne ze stanowiskiem RMSR lub IFRS Foundation.

- RMSR jest świadoma obaw związanych ze stosowaniem zasad wyceny w wartości godziwej. Obawy te zostały ponownie przedstawione podczas spotkania Grupy Gospodarek Wschodzących (EEG), które odbyło się w Pekinie w lipcu 2011 r.
- Inicjatywa „IFRS Foundation Education Initiative” polega na opracowaniu materiałów edukacyjnych z pomocą grupy ekspertów w dziedzinie wyceny. Będzie w nich omówiony szereg zagadnień, podzielonych na rozdziały.
- Pierwszy projekt pierwszego rozdziału, dotyczącego wyceny nienotowanych instrumentów kapitałowych, został opublikowany w październiku 2012. Finalna publikacja spodziewana jest w grudniu 2012.
- Rozdział zostanie opublikowany przez IFRS Foundation. Jego treść nie będzie miała charakteru rozstrzygającego.

Thank you
Dziękuję

Członkowie i pracownicy RMSR zachęceni są do wyrażania własnych opinii.

Poglądy przedstawione w niniejszej prezentacji są poglądami jej autora. Oficjalne stanowisko RMSR odnośnie zagadnień rachunkowości ustalane jest dopiero w trybie kompleksowej procedury rozważenia.

